

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: R. U.
proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963,
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 2. 2025, č. j. X.

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 6. 2. 2025, č. j. X., se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 6. 2. 2025, č. j. X., jímž byly zamítnuty námitky žalobce a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 29. 10. 2024, č. j. X., kterým byla podle § 41 odst. 3 pro nesplnění podmínek § 39 odst. b) a c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) zamítnuta žádost o

změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Posudek Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne 8. 10. 2024 zpracovaný v řízení v prvním stupně totiž došel k závěru, že žalobce je nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně. Oproti tomu posudek IZPS ze dne 29. 1. 2025 zpracovaný v námitkovém řízení byl toho názoru, že u žalobce se jedná o pokles jeho pracovní schopnosti pouze o 30 % a není tedy invalidní.

2. Žalobci nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, neboť podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne 8. 10. 2024 je žalobce nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně.
3. Žalobce v žalobě uvedl, že se závěry žalované nesouhlasí. Domnívá se, že byl špatně posouzen jeho zdravotní stav. V roce 2008 mu byl přiznán částečný invalidní důchod, který se v roce 2011 změnil na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Žalobce pravidelně podstupoval přezkumná lékařská posudková řízení. Nyní došlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu, a proto požádal o změnu invalidního důchodu na invalidní důchod druhého stupně. Žalobci je 57 let, jeho nejvyšším dosaženým vzděláním je SOU železniční Plzeň. Jeho zdravotní problémy jsou dlouhodobého charakteru a omezení, která žalobci způsobují, jej ovlivňují při běžných denních aktivitách, což je také důvodem, proč již 7 let žije v domě s pečovatelskou službou v Manětíně. Žalobce naposledy pracoval jako pomocný pracovník pro Město Manětín, kde musel vzhledem ke zhoršení zdravotního stavu skončit. Žalobcovo onemocnění se projevuje bolestmi krční a bederní páteře, má poruchy dynamiky Cp, gastropatii, omezenou funkci levého ramene. Bolesti jsou již natolik silné, že pravidelně užívá léky proti bolesti. Podle lékařů nemůže zvedat těžká břemena, pracovat v chladu či průvanu. To vše žalobce spolu s předdůchodovým věkem omezuje při hledání zaměstnání a je tak těžko zaměstnatelný. Posudkoví lékaři dle žalobce nedostatečně zjistili skutkový stav a byl tak nesprávně posouzen jeho nepříznivý zdravotní stav.
4. Žalovaná k žalobě uvedla, že shromážděné medicínské podklady ve prospěch invalidity vyššího stupně nesvědčily. Žalobce na podporu svých tvrzení žádnou konkurenční důkazně podloženou argumentaci nenabízí. Shledané předchozí posudkové nadhodnocení reprezentuje pak jistě ospravedlňující změnu či zánik invalidity prve uznané. Předdůchodový věk mezi posudková kritéria vyhláška č. 359/2009 Sb. kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity) (dále jen „vyhláška č. 359/2009 Sb.“) neřadí. Dominantní postižení na úrovni funkčního postižení lehkého posudková lékařka jednoznačně osvětlila, jeho tíži zároveň zdůraznila volbou horní hranice rozpětí zvolené položky. Výskyt komorbidit reflektovala aktivací § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb. v maximální přípustné míře.
5. Žalobu soud shledal důvodnou.
6. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)].

7. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č.j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4.12.2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
8. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č.j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25.9.2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č.j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č.j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11.11.2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
9. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobce.
10. Soud doplnil dokazování o posudek posudkové komise MPSV ČR v Plzni ze dne 18. 7. 2025, z něž soud zjistil následující skutečnosti.
11. Posudková komise MPSV v úvodu posudkového zhodnocení zrekapitulovala, že žalobci byla k žádosti o změnu výše invalidního důchodu na základě posudku IPZS Plzeň sever ze dne 8.10.2024 původní výše invalidity ponechána, změna stupně nebyla uznána. Kontrolní lékařská prohlídka již nestanovena, doba platnosti posudku stanovena trvale. Dne 29.1.2025 byl posouzen zdravotní stav v řízení o námitkách. Námitková lékařka potvrdila prvoinstanční nález ve smyslu, že se nejedná o takový nárůst zdravotních potíží, které by vedly k přiznání invalidního důchodu vyššího stupně. Navíc podle archivovaných nálezů byla míra postižení opakovaně proklientsky nadhodnocená, ani aktuálně neodpovídá nároku na invalidní důchod. Vzhledem k dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu doporučila požádat o přiznání statutu osoby zdravotně znevýhodněné pro usnadnění pozice na trhu práce.
12. Posuzovaný je 57letý žalobce, který absolvoval SOU železniční a pracoval u různých zaměstnavatelů v různých pracovních pozicích. Posuzován jako dělník.
13. Dle doložené zdravotní dokumentace a konzultace neurologa při jednání komise byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je vertebrogenní algický syndrom. Žalobci byla uznána invalidita I. stupně od roku 2008. Během kontrolních prohlídek mu byla invalidita ponechána. S ohledem na skutečnost dlouhodobého uznání invalidity a s ohledem na věk žalobce Posudková komise MPSV proklientským přístupem dané postižení hodnotila s ohledem na základní profesi a komorbidity srovnatelně jako středně těžké, středem vymezeného procentního rozpětí. Posudková komise MPSV je v podstatě v souladu s posudkovým hodnocením IPZS, který v posudkovém zhodnocení uvedl jako rozhodující příčinou vertebrogenní algický syndrom.
14. Posudková komise MPSV proklientsky srovnatelně volí shodné zařazení, kdy dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídá postižení uvedenému v kapitole XIII. oddílu E položce 1 písm. c) přílohy k vyhlášce č 359/2009 Sb., pro kterou se stanovuje míra poklesu pracovní

schopnosti 30-40 %. Na rozdíl od IPZS volí střed vymezeného rozpětí, tj. 35 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění.

15. Datum vzniku invalidity je stanoven na 12. 11. 2008. Kontrolní lékařská prohlídka již nestanovena, Doba platnosti posudku stanovena trvale.
16. Z doložených lékařských nálezů nelze prokázat u ostatních uvedených onemocnění takové závažné funkční postižení, aby byla splněna podmínka pro použití § 3 odstavce 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Není ani důvod pro použití § 4 odstavce 1 citované vyhlášky.
17. Posudková komise MPSV stanovila celkovou ztrátu míry poklesu pracovní schopnosti na 35 %.
18. Žalobce není pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav schopen práce fyzicky těžké s manipulací s těžkými břemeny, práce ve vynucené poloze, v nepříznivých klimatických podmínkách.
19. Žalobcovo postižení nelze hodnotit jako těžké postižení více úseků páteře s trvalými projevy kořenového dráždění, trvalým funkčně významným neurologickým nálezem s těžkým poškozením nervů. Nejsou doloženy závažné parézy, svalové atrofie, nejsou doloženy poruchy hybnosti končetin, závažné poruchy funkce svěřačů.
20. K datu vydání napadeného rozhodnutí byl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění.
21. Dle názoru soudu posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity. Obsahově se posudek úplně vypořádal s námitkami žalobce a s lékařskými zprávami předloženými v řízení před soudem. V řízení před soudem byli účastníci seznámeni s obsahem posudku. Soud proto posudek vyhodnotil jako úplný a přesvědčivý.
22. Soud se ztotožnil se závěrem Posudkové komise MPSV, která uvedla, že zdravotní stav žalobce byl posouzen ke dni vydání napadeného rozhodnutí, neboť je pro soud rozhodující skutkový a právní stav k tomuto dni. K lékařským zprávám, které jsou datovány později, proto nelze přihlídnout. Zhoršení zdravotního stavu může být hodnoceno pouze v novém řízení na základě nové žádosti.
23. Protože posudek splňuje požadavky setrvale kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobce odpovídá 35 %, což podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění odpovídá pouze invaliditě druhého stupně.
24. V projednávané věci se jednalo o žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu, žalobce při podání žádosti byl invalidní v prvním stupni. Žalovaná v řízení v prvním stupni žádost žalobce o zvýšení invalidního důchodu zamítla, neboť posudek o invaliditě ze dne 8. 10. 2024 došel k závěru, že žalobcova míra poklesu pracovní schopnosti činila 40 %, tedy odpovídala invaliditě prvního stupně. V námitkovém řízení pak lékař IPZS v posudku ze dne 29. 1. 2025 došel k závěru, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 30 %, žalobce tedy není invalidní. Napadeným rozhodnutím proto žalovaná žalobcovy námitky zamítla a potvrdila své prvostupňové rozhodnutí.

25. Jelikož Posudková komise MPSV došla k závěru, že žalobcova míra poklesu pracovní schopnosti činí 35 %, a žalobce je proto invalidní pro invaliditu prvního stupně, bylo rozhodnutí žalované založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu.
26. Soud proto její (předmětnou žalobou napadené) rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.).
27. Žalovaná bude v dalším řízení vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě provedení dokazování v soudním řízení, tedy že invalidita prvního stupně žalobce vznikla ke dni 12. 11. 2008 a od té doby trvá (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
28. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měla právo žalobce, který měl ve věci plný úspěch. Žalobci však žádné náklady nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 13. října 2025

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně